

**INDICATIVE ROLE OF THE FLORA OF KURGANS IN THE ‘WILD FIELD’
(SOUTHERN UKRAINE)**

Barbara Sudnik-Wójcikowska, Ivan I. Moysiienko

e-mail: barbara.sudnik@uw.edu.pl, Vanvan@ksu.ks.ua

Key words: bioindication, kurgan flora, refuge of flora, steppe and forest steppe zone, desert steppe

Summary

Kurhany to elementy antropogeniczne w rolniczym krajobrazie Ukrainy. Do naszych czasów przetrwało ich około 50–100 tysięcy (pierwotnie ich liczbę szacuje się na 0,5 mln). Polsko-ukraińskie badania florystyczne prowadzone w latach 2004–2011 na kurhanach na południu Ukrainy (ryc. 1) wykazały, że lepiej zachowane kurhany to nie tylko obiekty badań archeologicznych, lecz także cenne obiekty przyrodnicze. Stanowią one mikrocentra różnorodności florystycznej (i zapewne biologicznej), a także refugia flory stepowej. Jest to ważne w sytuacji, gdy stepy są dziś najbardziej zagrożoną formacją roślinną Europy. Badania potwierdziły także nieprzypadkowy rozkład gatunków (związanych z określonymi syntaksonami) w mikrosiedliskach na kurhanach (ryc. 2, 3) oraz pewne prawidłowości rozmieszczenia gatunków na kurhanach położonych w 4 strefach klimatyczno-roślinnych (strefa stepu piółunowego, stepu właściwego w wariacie ubogo i bogatogatunkowym oraz strefa lasostepu). Okazało się, że współczesna flora kurhanów, wznoszonych przez człowieka przed setkami czy tysiącami lat, dość dobrze odzwierciedla naturalne zróżnicowanie flory w poszczególnych strefach (ryc. 4). Można więc mówić o roli wskaźnikowej flory kurhanów w „mikroskali” – w odniesieniu do siedlisk oraz w „makroskali” – w strefach klimatyczno-roślinnych.